

УДК 809:811.161.2

DOI <https://doi.org/10.32782/apv/2025.1.14>

Станіслав КАРАМАН

доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри української мови факультету української філології, культури і мистецтва, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, вул. Бульварно-Кудрявська, 18/2, м. Київ, Україна, 04053

ORCID: 0000-0003-3186-375 X

Ольга КАРАМАН

кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри української мови факультету української філології, культури і мистецтва, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, вул. Бульварно-Кудрявська, 18/2, м. Київ, Україна, 04053

ORCID: 0000-0002-5652-4395

Бібліографічний опис статті: Караман, С., Караман, О. (2025) Лінгводидактична компетентність майбутніх магістрів української філології як об'єкт теоретичного аналізу в педагогічній науці. *Acta Paedagogica Volyniensis*, 1, 94–100, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2025.1.14>

ЛІНГВОДИДАКТИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАГІСТРАНТІВ УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ЯК ОБ'ЄКТ ТЕОРЕТИЧНОГО АНАЛІЗУ В ПЕДАГОГІЧНІЙ НАУЦІ

У статті проаналізовано лінгводидактичну компетентність магістрантів української філології як визначальну інтегровану особистісну якість здобувачів II (магістерського) рівня вищої освіти.

З'ясовано, що процеси модернізації вищої педагогічної освіти в складних умовах життєдіяльності українського суспільства, зміни концептуальних орієнтирів філософії освіти, а також тенденції в підготовці фахівців освітньої галузі, спричинені як динамічним розвитком інформаційного суспільства, так і непрогнозованими соціально-економічними та політичними викликами, зумовлюють осмислення, аналіз і пошук оптимальних стратегій формування лінгводидактичної компетентності майбутніх магістрів української філології.

Постійні трансформації і реформи в сучасній вищій освіті України, зумовлені домінуванням компетентнісної парадигми в усіх її структурах, спонукають науковців і викладацьку спільноту закладів вищої освіти до пошуку продуктивних дидактичних ресурсів якісної підготовки фахівців II (магістерського) рівня вищої освіти, української філології зокрема. Водночас сучасні запити суспільства на конкурентоздатних фахівців, готових до виконання професійних завдань у мінливих умовах сьогодення, викликають потребу в постійному оновленні змісту освітніх програм та методичного інструментарію для організації освітнього процесу в магістратурі. Констатовано, що реалізація компетентнісної парадигми актуалізує процеси оновлення змісту навчання магістрантів української філології з урахуванням функційного поля професійної діяльності: по-перше, як майбутніх викладачів мовознавчих дисциплін; по-друге, як майбутніх учителів української мови і літератури; по-третє, як майбутніх дослідників-науковців.

На основі аналізу й синтезу різновекторних підходів до з'ясування змісту, структури й функцій лінгводидактичної компетентності як наукового поняття в студії виокремлено три напрями дослідження проблеми, зокрема: перший ґрунтується на врахуванні змісту, структури, особливостей професійної діяльності викладачів закладів вищої освіти філологічного профілю; другий – на врахуванні особливостей професійної діяльності викладачів закладів вищої освіти нефілологічного профілю; третій зорієнтований на реалізацію професійних завдань вчителів української мови і літератури за освітньою стратегією Нової української школи.

У статті акцентовано, що лінгводидактичну компетентність майбутнього магістра української філології доцільно розглядати як універсальне поняття, маркер якості фахової підготовки здобувача II (магістерського) рівня вищої освіти, готового до виконання професійних завдань у функційному діапазоні: викладач закладу вищої освіти філологічного профілю; викладач закладу вищої освіти нефілологічного профілю; вчитель української мови і літератури Нової української школи.

Ключові слова: лінгводидактична компетентність магістрантів української філології, складники, функції лінгводидактичної компетентності, дослідник-науковець, викладач закладу вищої освіти філологічного профілю; викладач закладу вищої освіти нефілологічного профілю; вчитель української мови і літератури Нової української школи.

Stanislav KARAMAN

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Professor at the Department of Ukrainian Language of the Faculty of Ukrainian Philology, Culture and Art, Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University, Bulvarno-Kudriavska str., 18/2, Kyiv, Ukraine, 04053

ORCID: 0000-0003-3186-375 X

Olha KARAMAN

Candidate of Pedagogical Sciences, Professor, Professor at the Department of Ukrainian Language of the Faculty of Ukrainian Philology, Culture and Art, Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University, Bulvarno-Kudriavska str., 18/2, Kyiv, Ukraine, 04053

ORCID: 0000-0002-5652-4395

To cite this article: Karaman, S., Karaman, O. (2025). Lihvodydaktychna kompetentnist maibutnikh mahistriv ukrainskoi filolohii yak ob'ekt teoretychnoho analizu vpedahohichnii nauky [Linguodidactic competence of future masters in ukrainian philology as an object of theoretical analysis in pedagogical science]. *Acta Paedagogica Volyniensis*, 1, 94–100, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2025.1.14>

LINGUODIDACTIC COMPETENCE OF MASTERS IN UKRAINIAN PHILOLOGY AS AN OBJECT OF THEORETICAL ANALYSIS IN PEDAGOGICAL SCIENCE

The article analyzes the linguodidactic competence of prospective masters in Ukrainian philology as a determining integrated personal quality of undergraduates at the 2nd (Master's) level of higher education.

It is clarified that modernization processes in higher pedagogical education in the challenging context of life of the Ukrainian society, shifting in the conceptual guidelines of the philosophy of education, as well as trends in the training of specialists in the educational field, which are driven by both the dynamic development of the information society and unpredictable socio-economic and political challenges, lead to comprehension, analysis, and search for optimal strategies for forming linguodidactic competence in future masters of Ukrainian philology.

Ongoing transformations and reforms in modern higher education in Ukraine, predetermined by the dominance of the competence paradigm in all its structures, encourage scientists and the teaching community of higher education institutions to search for efficient didactic resources enabling better training of specialists at the 2nd (Master's) level of higher education, namely in Ukrainian philology.

Meanwhile, present-day needs and demands of society for competitive specialists ready to perform professional tasks in the ever-changing conditions of our time, and necessitate regular updating of the content of educational programs and methodological tools for establishing the educational process at the master's level.

It is ascertained that the implementation of the competence paradigm actualizes the processes of modernization of teaching future Masters in Ukrainian philology considering the functional field of their professional activities: firstly, as future teachers of linguistic disciplines; secondly, as teachers of Ukrainian language and literature; thirdly, as researchers and scholars.

Based on the analysis and synthesis of multi-vector approaches to clarifying the content, structures, and functions of linguodidactic competence as a scientific concept, in this study three areas of research on the issue are allocated, namely: the first one is based considering the content, structure, and features of professional activity of teachers of higher education institutions, which specialise in linguistics; the second one proceeds from taking into account the peculiarities of professional activities of teachers of higher education institutions of non-linguistic specialization; the third one is focused on the professional tasks of teachers of the Ukrainian language and literature in view of the educational strategy of the new Ukrainian school.

The article emphasizes that it is advisable to consider the linguodidactic competence of future masters in Ukrainian philology as a universal concept, and an attribute of the quality of professional training of an undergraduate at the 2nd (Master's) level of higher education, who is ready to perform professional tasks within the functional scope, notably, a teacher of higher education institutions specializing in linguistics; a teacher of non-linguistic higher education institutions; a teacher of the Ukrainian language and literature of the New Ukrainian School.

Keywords: linguodidactic competence of the future master in Ukrainian philology, components, functions of linguodidactic competence, researcher and scholar, teacher of a higher education institution specializing in linguistics; teacher of a non-linguistic higher education institution; teacher of the Ukrainian language and literature of the New Ukrainian School.

Постановка проблеми у загальному вигляді.

В умовах автономізації закладів вищої освіти, покликаних формувати зміст освітніх програм для підготовки фахівців I (бакалаврського) та II (магіс-

терського) рівнів вищої освіти, а також забезпечувати професійну їх підготовку виняткової актуальності в педагогічній науці набуває проблема аналізу змістового наповнення терміних понять,

які в процесі еволюціонування об'єктивно зазнають уточнень і доповнень відповідними складниками. У статті зосереджено увагу на аналізі змісту термінного поняття «лінгводидактична компетентність майбутніх магістрів української філології», яке в спеціальній літературі розглядають науковці багатоаспектно, з урахуванням окресленого освітніми програмами діапазону майбутньої професійної діяльності, а також передбачуваною сукупністю фахових (спеціальних) умінь, як-от: створювати план-проспект підготовки до лекції, семінару: добирати необхідні джерела, розробляти індивідуальні проєкти, презентації, укладати бібліографічні покажчики із запропонованої проблеми, обирати оптимальні способи опрацювання різногалузевої літератури; складати план-конспект кожного типу лекції, практичного, семінарського заняття; добирати найбільш ефективні методи, прийоми і засоби навчання відповідно до теми і мети заняття; розуміти суть і значення, види й особливості навчальної практики студентів; організовувати самостійну роботу і контроль за самостійною роботою студентів; планувати й реалізовувати науково-дослідницьку діяльність студентів (Горошкіна, 2015; Караман, 2015; Бакум, 2015; Караман, 2015; Копусь, 2015). Відтак на часі аналіз, доповнення й обґрунтування структурних складників лінгводидактичної компетентності майбутніх магістрів української філології.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Студіювання різновекторних підходів до тлумачення змісту, структури й функцій лінгводидактичної компетентності майбутніх магістрів української філології виокремлено три напрями дослідження проблеми. Перший з них визначає зміст, структуру, особливості професійної діяльності словесників у навчанні української мови в загальноосвітніх закладах України (О. Біляєв, З. Бакум, Н. Голуб, О. Горошкіна, С. Караман, О. Караман, О. Копусь, О. Кулик, О. Кучерук, Л. Мамчур, С. Омельчук, М. Пен-тилюк); другий – пов'язано із дослідженням загальних компетентностей та їх складників (Н. Бібік, А. Богуш, Т. Груба, К. Климова, Т. Рудюк, О. Овчарук, О. Пометун, О. Савченко, С. Сисоєва та ін.); третій напрям стосується процесу вдосконалення лінгводидактичної компетентності (А. Асанова, В. Вітюк, С. Караман, О. Копусь, О. Кучерук, О. Семенов, Л. Овсієнко, С. Омельчук, Н. Остапенко та ін.). У працях

дослідників поняття «лінгводидактична компетентність майбутніх фахівців освітньої галузі» потлумачено й обґрунтовано з урахуванням вимог, задекларованих у нормативних документах галузевого міністерства, а також методичних рекомендаціях дослідників проблеми, експериментально апробованих в освітньому процесі.

Виділення нерозв'язаних раніше частин загальної проблеми. З огляду на об'єктивну потребу в уніфікації змісту наукових понять, що функціонують на різних часових відтинках, вважаємо за доцільне прокоментувати й уточнити семантичне наповнення виокремленого поняття «лінгводидактична компетентність майбутніх магістрів української філології», яке й донині в науковому обігу залишається недостатньо вивченим, а отже, потребує наукового аналізу й обґрунтування.

Мета статті – дослідити й обґрунтувати змістове наповнення термінного поняття «лінгводидактична компетентність майбутніх магістрів української філології» у педагогічній науці з урахуванням нових соціокультурних умов.

Виклад основного матеріалу дослідження. У статті зміст поняття «лінгводидактична компетентність майбутніх магістрів української філології» науковці тлумачать з різних позицій, виокремлюючи структурні складники термінного поняття та їх функції.

Оскільки одним із пріоритетних завдань сучасної української лінгводидактики є розроблення ефективних освітніх технологій, що сприяють не лише інтенсивному опануванню системи фахових знань, а й виробленню у майбутніх магістрів української філології умінь самостійно здобувати знання в процесі самоосвітньої діяльності, доцільно розвивати в них на заняттях мовознавчих дисциплін лінгводидактичну креативність під час підготовки індивідуальних, парних, групових проєктів дослідницького характеру, пов'язаних зі здобутками в лінгвістиці та психолого-педагогічній науці. Спостережено, що індивідуальне, парне, групове розроблення й захист проєктів на практичних заняттях розвивають наукову ерудицію, дослідницькі вміння, навички командної роботи на засадах рівноправного партнерства, сприяють позитивній мотивації до навчально-пізнавальної діяльності, формуванню лінгводидактичної компетентності.

Ретроспективне опрацювання й аналіз наукових джерел, присвячених обґрунтуванню доцільності введення в науковий обіг термінового поняття «*лінгводидактична компетентність*» у різних дослідницьких контекстах, дали змогу з'ясувати еволюціонування його змісту, починаючи з 2005 року й донині. Спочатку, із упровадженням у систему освіти України компетентнісної парадигми, науковці послуговувалися терміном «методична компетентність педагога», розглядаючи означений термін в трьох аспектах: «*предметно-методична компетентність*», «*науково-методична компетентність*», «*лінгвометодична компетентність*».

О.Семеног зміст поняття «*методична компетентність*» тлумачить у предметно-методичній площині, по-перше, як знання в галузі дидактики, методики навчання предмета; по-друге, як уміння логічно проєктувати освітній процес відповідно до конкретної дидактичної ситуації. Дослідниця виокремлює в структурі поняття «*методична компетентність педагога*» загальнометодичну (дидактичну) компетентність і спеціальну методичну компетентність (Семеног, 2005).

В. Коваль усі три аспекти: «*предметно-методична компетентність*», «*науково-методична компетентність*», «*лінгвометодична компетентність*» розглядає як структурні складники професійної компетентності майбутніх учителів-філологів, водночас доповнюючи її структуру такими компонентами, як «*предметно-фахова*», «*особистісно-комунікативна*», «*діяльнісно-технологічна*» (Коваль, 2013). Сучасні українські лінгводидакти (З.Бакум, О.Горошкіна, О.Кучерук, О.Копусь, Н.Остапенко та ін.) наголошують, що, виконуючи професійні обов'язки, вчитель української мови методично реалізується у двох видах діяльності: предметно-методичній і науково-методичній. На думку дослідників проблеми, зміст поняття «*методична компетентність здобувачів вищої освіти*» передбачає засвоєння нових методичних і педагогічних ідей, підходів до навчання, оволодіння різними методами і формами організації освітнього процесу в школах різного типу (допрофільного і профільного навчання), зокрема вміння впроваджувати активні, інтерактивні, методи кооперативного навчання, методи роботи із обдарованими учнями, методи стимулювання творчої діяльності учнів.

Слушною є позиція О. Горошкіної, яка зазначає, що «*методична компетентність учителя*

української мови» має охоплювати вміння розробляти й апробувати експериментально методичні здобутки, організовувати розв'язання проблемно-пошукових завдань, проводити позакласну роботу з української мови, факультативні заняття (Горошкіна, 2013). Н. Остапенко у монографічному дослідженні «Теорія і практика формування лінгводидактичних компетентностей у студентів філологічних факультетів ВНЗ» зміст поняття «*лінгводидактична компетентність здобувача освіти*» вживає в множині й характеризує поняття як «...володіння випускника (вчителя-філолога) сукупністю знань, умінь, навичок та досвідом оцінного ставлення до об'єкта, предмета, змісту та структури мовознавчої дисципліни, використання принципів, методів, прийомів, засобів та форм навчання, тобто лінгводидактичні компетентності дослідниця тлумачить як інтегровану характеристику якості особистості випускника – учителя української мови і літератури, результативний блок його університетської методичної підготовки, побудований на комбінації взаємовідповідних пізнавальних відношень і практичних навичок, цінностей, емоцій, поведінкових компонентів щодо лінгводидактичних категорій – змісту навчання української мови в середніх загальноосвітніх закладах; сучасних тенденцій розвитку теорії та методики навчання мови; технологій уроку мови та інших форм організації навчально-виховного процесу; методів і прийомів, засобів навчання тощо. Лінгводидактичні компетентності належать до групи загальнопредметних, тобто до таких, які формуються на базі кількох навчальних дисциплін однієї галузі. Оскільки лінгводидактика як загальнотеоретична частина лінгвометодики інтегрує важливі лінгвістичні, дидактичні, психологічні, соціологічні, прагматичні (дискурсні), логічні, етнолінгвістичні проблеми, то належність лінгводидактичних компетентностей до групи загальнопредметних цілком виправдана й очевидна (Остапенко, 2008, с. 129–130). Інтерпретуючи змістове наповнення термінового поняття «*лінгводидактичні компетентності*», дослідниця виокремлює й обґрунтовує структурні складники досліджуваного поняття, зокрема: *інформаційна компетентність, мотиваційна компетентність, логічна компетентність, діагностична компетентність, методологічна компетентність, технологічна компетентність, проєктивна компетентність, стратегічна компетентність,*

особистісна компетентність, прагматична компетентність, рефлексійна компетентність, аксіологічна компетентність, соціальна компетентність, комунікативна компетентність, креативна компетентність, рольова компетентність (Остапенко, 2008, с. 136).

У монографічній праці О. Копусь «Теоретичні засади формування фахової лінгводидактичної компетентності майбутніх магістрів-філологів у вищому навчальному закладі» зміст поняття *«лінгводидактична компетентність майбутніх магістрів-філологів»* потлумачено як володіння магістрантом сукупністю знань, умінь, навичок та досвідом оцінного ставлення до суб'єкта, об'єкта, предмета, змісту та структури мовознавчих і лінгводидактичних дисциплін, умінням реалізовувати принципи, методи, прийоми, засоби та форми навчання, що являють собою інтегровану характеристику якості особистості майбутнього магістра-філолога; як комплекс інтегрованих професійних якостей особистості магістра, що передбачає готовність до науково-педагогічної діяльності в загальноосвітній школі та закладі вищої освіти. До складників лінгводидактичної компетентності дослідниця відносить такі: *мовну, мовленнєву, комунікативну, предметну й дослідницьку компетентності* (Копусь, 2012, с. 47–48).

Студіювання різновекторних підходів дослідників до тлумачення змісту поняття *«лінгводидактична компетентність»* на різних етапах розвитку української освіти в умовах інтенсивної глобалізації, інтеграції та реформування уможливило обґрунтування семантичного наповнення термінового поняття *«лінгводидактична компетентність майбутніх магістрів української філології»* з урахуванням напрацювань науковців, а також трьох напрямів дослідження проблеми, що виокремилися в останнє двадцятиріччя в самостійні сегменти науки. Перший з них ґрунтується на врахуванні змісту, структури, особливостей професійної діяльності викладачів закладів вищої освіти філологічного профілю; другий – на врахуванні особливостей професійної діяльності викладачів закладів вищої освіти нефілологічного профілю; третій зорієнтований на реалізацію професійних завдань вчителів української мови і літератури за освітньою стратегією Нової української школи. Відтак у дослідницькому діапазоні трьох напрямів

майбутньої професійної діяльності магістрів української філології в статті виокремлено такі складники лінгводидактичної компетентності: *мотиваційний* (уміння конструктивно визначати цільові настанови щодо освітньої та майбутньої професійної діяльності); *когнітивний* (засвоєння ключових понять, сутності й структури лінгводидактичної компетентності, оволодіння системою спеціальних знань); *діяльнісний* (уміння застосовувати засвоєну теорію на кожному з напрямів професійної діяльності; уміння прогнозувати, аналізувати й обґрунтовувати власну позицію; розробляти зміст уроків у Новій українській школі, а також зміст занять у закладах вищої освіти різного профілю з урахуванням типологічних характеристик сучасних здобувачів освіти; формулювати завдання проблемно-пошукового та дослідницького характеру для здобувачів освіти; обізнаність із цифровими ресурсами й уміння раціонально використовувати їх в освітньому процесі й професійній діяльності загалом); *рефлексійний* (уміння аналізувати й оцінювати власні навчальні досягнення на кожному з етапів освітнього процесу; готовність до нового перспективного досвіду; прагнення до саморозвитку, самовдосконалення); *соціально-емоційний* (здатність до адаптації в мінливих умовах сучасного соціуму; здатність до саморегуляції, емпатії).

Висновки та перспективи подальших досліджень. Осмислення, аналіз і синтез здобутків науковців в інтерпретуванні змісту термінового поняття *«лінгводидактична компетентність»* дали змогу конкретизувати структурні його складники з урахуванням тенденцій і стратегій у сучасній вищій освіті, а також уточнити функційний їх діапазон. Зміст поняття *«лінгводидактична компетентність майбутніх магістрів української філології»* тлумачимо як багатовекторний інтегративний особистісний феномен, маркер філологічної ерудиції, методичної майстерності, педагогічної креативності, риторичної культури, розвиненого емоційного інтелекту і критичного мислення, спрямованих на прогнозування очікуваних результатів, проєктування й реалізацію професійних завдань у нестандартних умовах, а також створення інтелектуальної продукції за пріоритетним напрямом професійної діяльності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Горошкіна О. М. Етапи формування методичної компетентності майбутніх учителів української мови. *Лінгводидактика : теорія, методика, досвід* : зб. наук. пр. / Держ. вищ. навч. закл. „Донбас. держ. пед. ун-т” ; [редкол. : В. І. Бадер (голов. ред.) та ін.]. Слов’янськ : ДДПУ. Вип. 3. 2013. С. 3–13.
2. Горошкіна О. М., Караман С. О. Формування риторичної компетентності майбутніх учителів на міждисциплінарних засадах. *Наукові інновації та передові технології. Серія «Педагогіка»*. 2023. № 4 (18). С. 357–370.
3. Коваль В. О. Теоретичні і методичні засади формування професійної компетентності майбутніх учителів-філологів у вищих педагогічних навчальних закладах : монографія. Умань : ПП Жовтий О. О., 2013. 455 с.
4. Копусь О. А. Теоретичні засади формування фахової лінгводидактичної компетентності майбутніх магістрів-філологів у вищому навчальному закладі : монографія. Одеса, 2012. 429 с.
5. Методика навчання української мови. Термінологічний словник / кол. авторів за ред. Олени Горошкіної. Словник-довідник. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2024. 150 с.
6. Методика навчання української мови в середніх освітніх закладах : підруч. для студ. філол. фак. / М. І. Пентиліук, С. О. Караман, О. В. Караман, О. М. Горошкіна, З. П. Бакум та ін. ; за ред. М. Пентиліук. 2-ге вид. Київ : Ленвіт, 2009. 400 с.
7. Омельчук С. Навчання морфології української мови на засадах дослідницького підходу: теорія і практика : монографія. Київ : Генеза, 2014. 368 с.
8. Остапенко Н. М. Теорія і практика формування лінгводидактичних компетентностей у студентів філологічних факультетів ВНЗ. Черкаси : видавець Чабаненко Ю., 2008. 330 с.
9. Практикум з методики навчання української мови в загальноосвітніх закладах: модульний курс : посіб. для студ. пед. ун-тів та інст. / кол. авторів за ред. М. І. Пентиліук. Київ : Ленвіт, 2011. 366 с.
10. Практикум з методики навчання мовознавчих дисциплін у вищій школі : навч. посіб. / О. М. Горошкіна, С. О. Караман, З. П. Бакум, О. В. Караман, О. А. Копусь ; за ред. О. М. Горошкіної та С. О. Карамана. Київ : «АКМЕ ГРУП», 2015. 250 с.
11. Семенов О. М. Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури : монографія. Суми : ВВП «Мрія-1» ТОВ, 2005. 404 с.
12. Семенов О.М., Л. О. Базиль, Т. І. Дятленко. Практика в системі фахової освіти вчителя-словесника : навч. посіб.. Київ: Фенікс, 2022. 285 с.
13. Словник-довідник з української лінгводидактики: навч. посіб. / кол. авторів за ред. М. І. Пентиліук. Київ : Ленвіт, 2015. 320 с.
14. Якса Н. В. Основи педагогічних знань : навчальний посіб. Київ : Знання, 2007. 358 с.

REFERENCES:

1. Goroshkina O. M. Etapy formuvannia metodychnoi kompetentnosti maibutnix uchyteliv ukrainskoi movy [Stages of formation of methodological competence in future teachers of the Ukrainian language]. *Linhvodydaktyka: teoriia, metodyka, dosvid* : zb. nauk. pr. Derzh. vyshch. navch. zakl. “Donbas. derzh. ped. un-t”. Sloviansk : DDPU. Vyp. 3. 2013. Pp. 3–13.
2. Goroshkina O. M., Karaman S. O. Formuvannia rytorychnoi kompetentnosti maibutnix uchyteliv na mizhdystyplinarnykh zasadakh [Formation of rhetorical competence in future teachers on the basis of interdisciplinary principles]. *Naukovi innovatsii ta peredovi tekhnologii. Seriiia “Pedahohika”*. 2023. No 4 (18). Pp. 357–370. URI: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/735414> 3
3. Koval V. O. *Teoretychni i metodychni zasady formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnix uchyteliv-filolohiv u vyshchykh pedahohichnykh navchalnykh zakladakh: monohrafiia* [Theoretical and methodical principles for forming professional competence in future language teachers in higher education institutions: monograph]. Uman: PP Zhovtyi O.O. 2013.
4. Kopus O.A. *Teoretychni zasady formuvannia fakhovoi linhvodydaktychnoi kompetentnosti maibutnix mahistriv-filolohiv u vyshchomu navchalnomu zakladi: monohrafiia* [Theoretical foundations for forming professional linguodidactic competence in future linguists at Masters Degree in higher education institutions: monograph]. Odesa. 2012.
5. *Metodyka navchannia ukrainskoi movy. Terminolohichnyi slovnyk* [Methodology for teaching the Ukrainian language. Terminology Dictionary]. kol. avtoriv za red. Oleny Goroshkinoyi. Slovnyk-dovidnyk. (Elektronne vydannia). Kyiv: Vydavnychiy dim “Osvita”. 2024.
6. *Metodyka navchannia ukrainskoi movy v serezhnikh osvithnikh zakladakh: pidruch. dlia studentiv filolohichnykh fakultetiv* [Methods for teaching the Ukrainian language in secondary educational institutions: textbook for students of philological faculties]. M. I. Pentyliuk, S. O. Karaman, O. V. Karaman, O. M. Goroshkina, Z. P. Bakum ta in. ; za red. M. Pentyliuk. 2-e vyd. K.: Lenvit. 2009.
7. Omelchuk S. *Navchannia morfolohii ukrainskoi movy na zasadakh doslidnytskoho pidkhodu: teoriia i praktyka: monohrafiia* [Teaching the morphology of the Ukrainian language on the basis of the research approach: theory and practice: monograph]. K.: Heneza, 2014.

8. Ostapenko N. M. Teoriia i praktyka formuvannia linhvodydaktychnykh kompetentnostei u studentiv filolohichnykh fakultetiv VNZ [Theory and practice of the formation of linguodidactic competencies in students of linguistic faculties of higher educational institutions]. Cherkasy : vydavets Chabanenko Yu. 2008.
9. Praktykum z metodyky navchannia ukrainskoi movy v zahalnoosvitnikh zakladakh: modulnyi kurs : Posib. dlia stud. ped. un-tiv ta instytutiv [Tutorial on methods of teaching the Ukrainian language in comprehensive secondary institutions: modular course : Textbook for students of pedagogical universities and institutes]. Kol. avtoriv za red. M. I. Pentyliuk. K. : Lenvit, 2011.
10. Praktykum z metodyky navchannia movoznavchykh dystsyplin u vyshchii shkoli: navch. posibnyk [Tutorial on methods of teaching linguistic disciplines in higher education institutions: manual]. O.M. Goroshkina, S.O. Karaman, Z.P. Bakum, O.V. Karaman, O.A. Kopus; za red. O.M. Goroshkinoi ta S.O. Karamana. Kyiv: "AKME HRUP". 2015.
11. Semenoh O. M. Profesiina pidhotovka maibutnikh uchyteliv ukrainskoi movy i literatury: monohrafiia [Professional training of future teachers of the Ukrainian language and literature: monograph]. Sumy: VVP "Mriia-1" TOV, 2005.
12. Semenoh O. M. Praktyka v systemi fakhovoi osvity vchytelia-slovesnyka : navch. posibnyk [Practice in the system of professional education of language teachers: tutorial]. K. : Feniks. 2022.
13. Slovnyk-dovidnyk z ukrainskoi linhvodydaktyky : navch. posibnyk [Dictionary and reference book on Ukrainian linguodidactics: manual]. kol. avtoriv za red. M. I. Pentyliuk. Kyiv : Lenvit. 2015.
14. Yaksa N. V. Osnovy pedahohichnykh znan : navchalnyi posibnyk [Fundamentals of pedagogical knowledge : textbook]. Kyiv : Znannia. 2007.